

REFERAT Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025 d. 07-08-2024

Mødedato Onsdag d. 07. august 2024 kl. 08:30

Mødested Mødelokale K, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	4
Orientering om undersøgelse af PFAS-forurening hos surfere i Thy.....	5
Drøftelse: PFAS nationalt og lokalt i Region Nordjylland.....	6
Godkendelse - Implementering af affaldssortering.....	8
Lukket: Drøftelse: Anlægsbudget 2025-28.....	11
Orientering - Molerklinterne som UNESCO verdensarv.....	12
Godkendelse - Råstofplan 2024 - Supplerende høring.....	13
Godkendelse - Ansøgning om forlængelse og udvidelse af råstofindvinding ved Øster Doense, Mar.....	15
Orientering - status på støvsagen.....	17
B: Beslutning - Tilladelse til råstofindvinding i gaveområde Skatskov, Vesthimmerlands Kommune	18
Orientering.....	20
Eventuelt.....	21
Underskrift af mødeprotokol.....	22

Punkt 1: Deltagere

1-01-81-4-24

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlemmer

Lauge Larsen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Helena Palsgaard
Peter Larsen
Tage Leegaard
Jens-Henrik Kirk
Jørgen Rørbæk Henriksen
Ole Stavad
Susanne Flydtkjær

Administrative deltagere

Regional Udviklingsdirektør Martin Rune Hoxer
Kontorchef Carina Lassen
Kontorchef Anja Melvej Hermansen
Ph. d. Geolog Rikke Ellemann-Biltoft
Chefkonsulent Birgitte Søtoft Henriksen (udvalgssekretær)

Afbud

Ole Stavad
Helena Palsgaard
Jens-Henrik Kirk

Ad hoc

Cheflæge og forskningsansvarlig Jakob Hjort Bønløkke, Aalborg Universitetshospital
Læge Mette Hyllegaard Madsen, Aalborg Universitetshospital
Sagsbehandler, Anne Geert, Regional Udvikling
Sagsbehandler Mette Lund Poulsen, Regional Udvikling
Udbudskonsulent Annie Rytter Clemmensen
Kontorchef Poul Møller, Byg & Ejendomme

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

1-01-81-4-24

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte dagsordenen.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 3: Orientering om undersøgelse af PFAS-forurening hos surfere i Thy

1-33-76-333-24

Resumé

Arbejds- og miljømedicinsk afdeling på Aalborg UH har derfor undersøgt, om forureningen med PFAS-stoffer i havvand og havskum i Thy påvirker surfere således, at disse stoffer er at finde i højere grad hos surfere end i den almindelige danske befolkning.

På dagens møde orienterer cheflæge og forskningsansvarlig Jakob Hjort Bønløkke og læge Mette Hyllegaard Madsen om undersøgelsen og dens resultater.

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I 2022 kom der et særligt fokus på indholdet af PFAS i havskum bl.a. på den danske vestkyst. De høje fund i havet og havskummet skabte en del usikkerhed og bekymring i befolkningen, dette medførte at surfere fra Thy kontaktede arbejds- miljømedicinsk afdeling i Ålborg. På denne måde opstod et projekt som skulle klarlægge om surfere var særligt udsatte for påvirkning af PFAS via gennem deres aktiviteter.

Arbejds- og miljømedicinsk afdeling har derfor undersøgt, om forureningen med PFAS-stoffer i havvand og havskum i Thy påvirker surfere således, at disse stoffer er at finde i højere grad hos surfere end i den almindelige danske befolkning. Undersøgelsen har omfattet spørgeskemabesvarelser og blodprøver samt tre hav- og skumprøver med henblik på, at kortlægge forureningen på udvalgte steder.

Surferne som selv skulle tilmelde sig kunne deltage i undersøgelsen, hvis de;

- var over 18 år
- var bosat eller opholdte sig i Thy længere perioder af året
- surfer langs den jyske vestkyst i Thy

Resultaterne af undersøgelsen tegner et overordnet billede af, at surfernes PFAS-indhold i blodet ligger på niveau med den øvrige danske befolkning.

Læs mere om arbejds- og miljømedicinsk afdelings arbejde med PFAS her: [Udsættelse for PFAS](#).

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 4: Drøftelse: PFAS nationalt og lokalt i Region Nordjylland

1-35-71-1-17811-24

Resumé

Regionerne har i en årrække haft et øget fokus på gruppen af PFAS-stoffer og deres spredning i jord, grundvand og overfladevand. Der er indtil videre undersøgt mere end 1.500 grunde for PFAS på tværs af de 5 regioner. Der er stadig mange udfordringer med PFAS fx i forhold til hvordan PFAS undersøges, risikovurderes og oprenses. Regionerne undersøger pt. for 22 forskellige PFAS-stoffer i vores analysepakke – der er imidlertid kendskab til mere end 11.000 forskellige PFAS-forbindelser. Vores viden om PFAS øges hele tiden, men den er langt fra fyldestgørende. Mange brancher har anvendt PFAS-stoffer i større eller mindre grad, og der er dermed rigtig mange mulige kilder til PFAS-forurening af jord og grundvand. Det betyder, at der er behov for undersøgelser på rigtig mange lokaliteter.

På mødet deltager sagsbehandlere Anne Geert og Mette Lund Poulsen, som sammen med kontorchef Anja Melvej orienterer om arbejdet med PFAS. Med dette afsæt ønskes en drøftelse af prioritering og inddragelse af PFAS-opgaven i den øvrige opgaveportefølje på jordforureningsområdet.

Sagsfremstilling

PFAS har været en integreret del af Regionens undersøgelsesstrategi siden 2015, hvor Miljøstyrelsen fastsatte kvalitetskriterier for indhold af PFAS i jord og grundvand. Region Nordjylland tilrettelægger, lige som de øvrige regioner, undersøgelserne således, at der analyseres for PFAS-forbindelser i grundvandet på de lokaliteter, hvor der er kendskab til en branche og/eller en aktivitet, som kunne have anvendt PFAS. I 2021 skærpede Miljøstyrelsen kvalitetskriterierne betydeligt. De skærpede kriterier har medført flere tiltag i Region Nordjylland herunder bl.a., at tidligere resultater og afgørelser genbesøges i forhold til, om afgørelser skal ændres, og/eller om regionen evt. skal udføre supplerende undersøgelser på relevante lokaliteter.

I 2016 identificerede Miljøstyrelsens 13 potentielle PFAS-brancher på baggrund af en vidensopsamling. Hovedparten af de identificerede brancher indgår allerede i regionernes systematiske kortlægning. PFAS-branchelisten, som indeholder de brancher, hvor der kan være anvendt PFAS, bliver løbende opdateret i samarbejde med de andre regioner. Region Nordjylland bruger PFAS-branchelisten bredt både i forbindelse med kortlægningen, samt når vi vurderer undersøgelser og igangværende afværge- og monitoringsanlæg i forhold til, om der skal udtages PFAS-analyser.

Siden årsskiftet 2020-2021, hvor der blev konstateret høje koncentrationer af PFAS på rensningsanlægget i Korsør, og kilden kunne spores tilbage til brandskolen i Korsør, har der både nationalt og regionalt været et markant øget fokus på PFAS-problematikkerne. Regionerne gennemgik i forlængelse af Korsør-sagen deres databaser og identificerede i samarbejde med beredskabet og kommunerne, hvor der var eller havde været brandøvelsespladser. Seneste opgørelse identificerer nationalt 234 brandøvelsespladser.

Ud over brandøvelsespladser har der også været et øget fokus på børneinstitutioner. I Region Nordjylland er der foretaget undersøgelser på 3 børnehaver.

Nationalt og tværregionalt samarbejdes der om vidensopbygning og prioritering i forhold til arbejdet med PFAS. Udviklingsarbejdet omkring PFAS er omfattende, og finansieres dels via regionernes egne budgetter og dels gennem forskellige puljer, herunder særligt Miljøstyrelsens Teknologiuudviklingsprogram for jord- og grundvandsforurening (TUP) samt særskilte bevillinger til fx. demonstrationsprojekter for oprensning.

Nationalt er der i 2023 og frem afsat yderligere 20 mio. kr. om året til regionernes arbejde med PFAS-opgaven. Der er ligeledes nedsat en national videnstaskforce, hvis formål er at sikre overblik over viden om forekomst, risici og spredning af PFAS i miljøet i Danmark og internationalt. Taskforcens arbejde afsluttes med udgangen af 2024. Regionerne er en del af taskforcens følgegruppe.

Der blev i april 2024 indgået en national aftale i forhold til "det grønne råderum". Det er besluttet, at der afsættes 210 mio. kr. til håndteringen af forurening med PFAS. Pengene fordeles med 50 mio. kr. i 2025 og 80 mio. kr. i både 2026 og 2027. Hvor stor en andel af disse penge, der går til regionernes arbejde med jordforurening vides endnu ikke.

Med PFAS-stofferne vokser jordforureningsopgaven endnu engang – også i Region Nordjylland.

Administrationen præsenterer et overblik over den nationale og regionale PFAS-indsats samt præsenterer dilemmaer i prioriteringen af de mange forskelligrettede opgaver.

Der lægges derefter op til en politisk drøftelse af prioriteringen og håndteringen af PFAS-sagerne i forhold til de øvrige indsatser på jordforureningsområdet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. tager orienteringen til efterretning.
2. drøfter hvordan man ønsker at prioritere og inddrage PFAS- opgaven i den øvrige opgaveportefølje på jordforureningsområdet

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Udvalget valgte at drøfte emnet nærmere som led i en bredere temadrøftelse af regionens samlede opgaver på jordforureningsområdet, når alle emner er gennemgået og den samlede økonomiske ramme / udmøntningen af den nationale handleplan er på plads.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 5: Godkendelse - Implementering af affaldssortering

1-30-76-227-24

Resumé

Der orienteres om status for arbejdet med implementering af øget affaldssortering i Region Nordjylland. Herunder præsenteres koncept for sorteringen, og et antal undtagelser i implementeringen. Projektets finansieringsbehov vurderes at være 22 mio. kr.

Det indstilles at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen om det fremlagte sorteringskoncept samt om projektets økonomi til efterretning. Derudover indstilles, at udvalget indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender de fremlagte undtagelser samt de to udbud.

Kontorchef Carina Lassen indleder punktet.

Udbudskonsulent Annie Rytter Clemmensen præsenterer detaljer om udbudsprocessen.

Sagsfremstilling

Som følge af lovkrav skal det affald som Region Nordjylland producerer kunne sorteres i flere fraktioner, end det sker i dag. Regionsrådet besluttede derfor 30. november 2021 at igangsætte implementering af regional affaldsstrategi. I Bilag 1 redegøres kort for beslutning og proces frem til projektet blev igangsat.

Affaldssortering og -håndtering er en del af den daglige opgaveløsning, som normalt organiseres og varetages lokalt af virksomhederne og deres afdelinger. For at sikre et ensartet koncept for sortering, og for at opnå bedre aftaler om indsamling, gennemføres implementeringsprojektet som en tværgående indsats. Projektet lagde ud med kortlægning og analyse af nuværende affaldsfraktioner, og afsøgning af hvilke muligheder der er for afsætning og behandling af fraktionerne. Projektets faser og delmål fremgår af projektplanen i bilag 2. Projektplanen løber frem til årsskiftet 2025/2026.

Selvom projektperioden er lang, er tidsplanen stram. Det skyldes især, at gennemførelse af udbud, indgåelse af kontrakter og indkøb og opsætning af materiel skal kunne gennemføres inden sengeafdelingerne på NAU tages i drift. I tidsplanen for sagens behandling i administrative og politiske udvalg er der derfor ikke plads til forskydninger, uden at det medfører problemer med målopfyldelsen i implementeringen.

Udbud

For at kunne foretage en øget sortering, skal der indkøbes nyt materiel, og der skal indgås nye aftaler med indsamlingsvirksomheder. Der gennemføres derfor udbud for henholdsvis indkøb af materiel og aftaler om indsamling. Det forventes, at et centralt udbud af indsamlingsaftaler vil give besparelse i forhold til de mange lokale aftaler som findes i øjeblikket, men da der samtidig skal afhentes flere nye fraktioner, er det ikke givet at udbuddet på indsamlingen samlet set medfører et fald i udgifter. De to udbud er kort beskrevet i Bilag 3. Udbudskriterierne er fastlagt i samarbejde med bredt sammensatte brugergrupper, og der er hentet inspiration i udbud som de øvrige regioner har gennemført. Brugergrupperne har især lagt vægt på brugbarhed, fleksibilitet og økonomisk ansvarlighed.

Udgifter til indkøb af affaldsbeholdere forventes at beløbe sig til omkring 3.5 mio. Den øgede sortering vil medføre nye arbejdsgange, og kommer til at berøre mange medarbejdere. På baggrund af dette forhold, samt størrelsen af den samlede kontraktsum for de to udbud vurderes det, Forretningsudvalget skal behandle de to udbud.

Sorteringskoncept

Formålet med øget affaldssortering er, at sikre at en større del af affaldet genanvendes. Der er en række fraktioner, som det er et lovkrav at udsortere, og derudover er der et antal materialetyper som der er økonomi i at sortere. En mere detaljeret udsortering kræver dog både arbejdstid, nyt materiel og løsninger på logistik og håndtering. I bilag 4 beskrives det koncept for sortering som styregruppen for affaldssorteringsprojektet har vedtaget. Konceptet afvejer hensyn til patienter, medarbejdere, miljø, økonomi og logistik. Konceptet medfører, at papir og pap håndteres som en blandet fraktion, og at metal, mad- og drikke kartoner, samt visse typer plast behandles som en blandet fraktion. De valgte løsninger lever op til de genanvendelsesmål som fremgår af Region Nordjyllands affaldsstrategi, men den løsning der er

valgt, er ikke den der vil resultere i den højeste genanvendelsesprocent. Det vurderes at en separat sortering af de nævnte fraktioner vil medføre et tidsforbrug hos personalet, og en omkostning i håndtering og ombygninger, som ikke står i rimeligt forhold til den miljøgevinst det ville give. Desuden er markedet for oparbejdning og genanvendelse af de forskellige materialetyper er i kraftig udvikling, så hvilken løsning der er miljømæssigt og økonomisk optimal vil formentlig ændre sig i udbuddets løbetid. Sorteringskonceptet er derfor udformet ud fra et ønske om ikke at bevæge sig ind ad dyre blindgyder, men at holde sig til mere overordnede kategorier, selvom det ikke i øjeblikket er det optimale ift miljø. Denne tilgang vurderes at være det mest fleksible og økonomisk ansvarlige.

Det er målet med implementeringsprojektet, at der skal foretages en ensartet sortering i hele Region Nordjylland. Der er dog et antal virksomheder og afdelinger, som er blevet undtaget fra at implementere det fælles koncept. Undtagelserne gælder Den Præhospitale Virksomhed, dele af Specialsektoren, RHN Neuroenheden, Psykiatriens afdeling på Mølleparkvej samt dele af Aalborg UH. Begrundelsen for undtagelserne, og deres afgrænsning beskrives i bilag 5 og er godkendt i projektets styregruppe.

Økonomi

Der er både drifts- og anlægsomkostninger forbundet med overgangen til øget affaldssortering. Udgifter til indkøb af nyt materiel samt ombygningen udendørs og indendørs beløber sig til ca. 13. mio kr. hertil kommer behov for en ny bygning ved NAU til 8,6 mio kr. Udover indkøb af nyt materiel skal der udarbejdes informationsmateriale og undervisningsforløb, og der vil medgå arbejdstid til udpakning, opsætning, undervisning og træning. Det forventes som nævnt, at der kan opnås en besparelse på omkostninger til indsamling af en række fraktioner, men da der samtidig skal afhentes flere nye fraktioner er det ikke givet at udbuddet på indsamlingen samlet set medfører et fald i udgifter. Der udarbejdes til budgetprocessen for 2025 en budgetbrik på 22 mio. Heri indgår ikke midler til driftsomkostninger, da det endnu er usikkert hvor store disse bliver. Se bilag 6 for en oversigt over omkostningerne.

Næste fase

Med vedtagelse af udbudskriterier og sorteringskoncept (inklusive nævnte undtagelser) er rammerne for den fremtidige løsning tilstrækkeligt kendte til, at implementeringsprojektet kan gå til næste fase. I næste fase skal de lokale projektledere i samarbejde med de lokalt udpegede personer forberede den konkrete implementering, blandt anden gennem inddragelse af alle berørte medarbejdergrupper. Der vil blive udarbejdet e-læringsmateriale som alle medarbejdere kan tilgå, og der fremstilles trykt informationsmateriale i form af plakater, piktogrammer og lignende. En fælles elektronisk affaldshåndbog erstatter de mange forskellige lokale affaldshåndbøger. Der gennemføres uddannelses- og træningsforløb for alle relevante medarbejdergrupper.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen om det fremlagte sorteringskoncept til efterretning
2. tager orienteringen om projektets økonomi til efterretning
3. indstiller at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender de fremlagte undtagelser
4. indstiller at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender de to udbud

Beslutning

Et flertal af Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringerne til efterretning og indstillede, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender de fremlagte undtagelser samt de to udbud. Dog med bemærkning om, at kompetencen til at godkende undtagelserne afklares, inden den videre behandling i Forretningsudvalg og Regionsråd.

Derudover aftalte man, at økonomien gennemgås nærmere på et kommende møde med udspecificering af omkostningerne.

Et mindretal bestående af Susanne Flydtkjær (Ø) kunne ikke godkende indstilling 2 og 3, idet hun fremførte, at økonomien ikke rummer de aktuelle omkostninger, samt idet hun ikke mener, kompetencen til at godkende undtagelser ligger i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Ole Stavard (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Beslutninger og proces om affaldssortering i Region Nordjylland

Bilag 2 Projektplan

Bilag 3 Udbud i forbindelse med affaldsprojekt

Bilag 4 Sorteringskoncept

Bilag 5 Undtagelser for implementering af ny affaldssortering

Bilag 6 Økonomi

Punkt 6: Lukket: Drøftelse: Anlægsbudget 2025-28

1-35-8-24

Punkt 7: Orientering - Molerklinterne som UNESCO verdensarv

1-26-2390-24

Resumé

Museum Mors, Museum Salling, Skive Kommune og Morsø Kommune har gennem en række arbejder sammen om en ansøgning om at få molerets fossiler, repræsenteret ved Hanklit på Mors og Knudeklint på Fur, godkendt som UNESCO Verdensarv. Lauge Larsen er udpeget af Regionsrådet som medlem af styregruppen.

Udvalget anmodes om at tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Museum Mors, Museum Salling, Skive Kommune og Morsø Kommune har gennem en række arbejder sammen om en ansøgning om at få molerets fossiler, repræsenteret ved Hanklit på Mors og Knudeklint på Fur, godkendt som UNESCO Verdensarv. Lauge Larsen er udpeget af Regionsrådet som medlem af projektets styregruppe. Ansøgningen indsendes inden længe til teknisk gennemgang hos UNESCO med henblik på endelig indsendelse til vurdering i januar 2025.

Ansøgningsmaterialet giver et videnskabeligt grundlag rede for, hvorfor Hanklit og Knudeklint gør sig fortjent til at blive UNESCO verdensarv, nemlig at molerets fossiler helt endegyldigt viser et indblik i den tidlige eocène periode for 55 mio. år siden. En periode hvor diversiteten af fiskearter eksploderede efter den store masseuddøen, som fandt sted ca. 10 mio. år tidligere. Moleret gemmer på mange af de tidligste stadier af flere fiskegrupper. Derudover kan man af fossilerne aflæse, hvad der skete da verden sidst oplevede en hastig global temperaturstigning, der påvirkede dyrelivet og plantelivet i havet og på landjorden. En viden som er højaktuel i dag. Endelig gemmer moleret på en stor rigdom i fossiler af fugle, padder, planter med mere, der i høj grad kan fortælle om artsdiversitet og evolutionshistorie generelt i perioden.

En mere uddybende beskrivelse af molerklinterne langs Limfjorden kan ses i beskrivelsen på Slots- og Kulturstyrelsens tentativliste over danske kandidater til udpegning som UNESCO verdensarv (<https://slks.dk/omraader/kulturarv/verdensarv/tentativlisten/molerklinterne>).

Budgettet for ansøgningsprocessen er længe blevet justeret i løbet af projektets udvikling og er nu på samlet 950.000 kr. Heraf har Region Nordjylland bidraget med samlet 200.000 kr. fra kulturbudgettet fordelt på flere bevillinger i perioden 2019-2024. Projektet er senest blevet behandlet i Udvalg for Regional Udvikling og Innovation d. 10. juni 2024, hvor de sidste 25.000 kr. blev bevilget. Region Midtjylland bidraget økonomisk med et beløb svarende til Region Nordjylland.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø, og Bæredygtig Udvikling

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø, og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Godkendelse - Råstofplan 2024 - Supplerende høring

1-19-76-167-24

Resumé

Regionsrådet besluttede i marts 2024 at sende Forslag til Råstofplan 2024 i offentlig høring. I høringsperioden kom der 140 bemærkninger til forslaget til Råstofplan 2024.

Blandt bemærkningerne er der kommet flere forslag til ændringer af de foreslåede graveområder. Der er også indkommet to nye forslag til udvidelse af graveområder. Der er tale om mindre udvidelser af eksisterende graveområder.

På baggrund af de bemærkninger, der er indkommet i høringsperioden, vurderer administrationen, at der er behov for at sende enkelte områder i en supplerende høring.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet beslutter at sende konkrete ændringsforslag af Forslag til Råstofplan 2024 i en supplerende høring i perioden den 20. september til den 15. november 2024.

Sagsfremstilling

Baggrund

Der kan ikke foretages større ændringer af Forslag til Råstofplan 2024 uden at offentligheden og interessenter får mulighed for at kommentere på ændringsforslagene.

Der er i den nyligt afsluttede høring af Forslag til Råstofplan 2024 indkommet bemærkninger, der nødvendiggør at enkelte graveområder justeres eller på anden vis tilpasses. Det betyder, at det er nødvendigt at gennemføre en supplerende høring af de berørte parter. For størstedelen af ændringerne betyder det en høring af lodsejer og forslagsstiller.

Høringen gælder kun de områder, hvor administrationen vurderer, at ændringerne er så væsentlige, at der bør foretages en supplerende høring. Således omfatter den supplerende høring ikke hele forslaget til Råstofplan 2024.

Administrationen foreslår, at den supplerende 8 ugers høring foregår i perioden den 20. september til den 15. november 2024.

Bemærkninger, der giver anledning til ændringer

Der er indkommet to nye forslag til udvidelse af eksisterende graveområder Vust i Jammerbugt Kommune og Duedal i Aalborg Kommune. Dertil har Randers Tegl foreslået en yderligere, men mindre, udvidelse af Bælum graveområde i Rebild Kommune. Colas har indsendt et nyt - men mere afgrænset - forslag til graveområde Ravnkilde i Rebild Kommune. Et forslag til graveområde, som ikke blev medtaget i Forslag til Råstofplan 2024 grundet hensynet til natur.

Administrationen vurderer, at en mindre udvidelse af Vust graveområde og Bælum graveområde kan medtages i Forslag til Råstofplan 2024. Høringen vil her omfatte naboer, øvrige berørte interessenter og myndigheder. For de øvrige forslag er der for væsentlige interessekonflikter.

Administrationen har udarbejdet et notat (bilag 1), der omhandler de forslag til graveområder, hvor de indkomne bemærkninger giver anledning til ændringer. Det drejer sig om udtagelse af forslag til graveområder, yderligere afgrænsning, ændring af status til graveområde eller opsætning af forudsætninger for bestemte udlæg til graveområder. I notatet er administrationens vurdering af de indkomne bemærkninger efterfulgt af en indstilling i forhold til den supplerende høring. I alt skal 12 graveområder sendes i en supplerende høring. Hovedparten som konsekvens af de statslige indsigelser fra Miljøstyrelsen.

De statslige indsigelser

Forsvarsministeriets ejendomsstyrelse har indsendt en indsigelse vedrørende Vadum graveområde. Ejendomsstyrelsen har udtrykt bekymring for et eventuelt fritliggende vandspejl, da graveområdet ligger indenfor den 13 km sikkerhedszone til lufthavnen. Ejendomsstyrelsen har accepteret administrationens forslag til forudsætning, der opstiller krav om en efterbehandling uden fritliggende vandspejl. Da forudsætningen er en væsentlig ændring vurderer administrationen, at forudsætningen for Vadum graveområde sendes i høring hos lodsejere.

Miljøstyrelsen har indsendt en indsigelse vedrørende en række graveområder, hvor styrelsen har udtrykt bekymringer for de landskabelige interesser. Administrationen og Miljøstyrelsen er i deres drøftelser nået til enighed, men de ændringer som administrationen har måtte foretage, er nødvendige at udsende i høring. Her er der overvejende tale om høring af lodsejer og forslagsstiller. Det drejer sig om graveområderne Boller, Vidstrup, Holmgaard, Døstrup Nord Udvidelsen og Harhøj. (her mangler den endelige afklaring med MST).

På mødet vil administrationen fremlægge de ændringsforslag, som indstilles til supplerende høring. Udvalget vil på mødet også have mulighed for at drøfte de indkomne bemærkninger i relation til en eventuel supplerende høring.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. beslutter at gennemføre en supplerende høring i perioden den 20. september til den 15. november 2024 af forslag til ændringer af Forslag til Råstofplan 2024 indkommet i 2. offentlighedsfase.

Beslutning

Et flertal af Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingen.

Forud for behandlingen i Regionsrådet opdateres sagen med ophævelsen af den statslige indsigelse – ligesom det øvrige materiale i forbindelse med de beskrevne ændringer i bilag 1 opdateres i overensstemmelse hermed.

Et mindretal bestående af Susanne Flydtkjær (Ø) kunne ikke godkende indstillingen, idet hun fremførte, at de indgående redegørelser og beskrivelser i forhold til at ophæve indsigelser til forslagene ikke kunne ses af sagsakterne, samt at der i Administrationens indstilling alene er vurdering af “grøn omstilling” i forhold til et enkelt graveområde og ikke dem alle.

Det blev desuden aftalt, at Administrationen i dialog med formandskabet planlægger en besigtigelsestur for udvalget i udvalgte graveområder inden den endelige vedtagelse af råstofplanen. Udvalgsmedlemmer kan tilkendegive konkrete ønsker til graveområder via formandskabet.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat supplerende høring

Punkt 9: Godkendelse - Ansøgning om forlængelse og udvidelse af råstofindvinding ved Øster Doense, Mariagerfjord Kommune

1-35-71-2-1727-24

Resumé

Virksomheden JJ Grus A/S har søgt om tilladelse til indvinding af sand, grus og sten på et areal på ca. 50 ha. Området ligger indenfor graveområde "Øster Doense" i Mariagerfjord Kommune i Råstofplan 2020. Der søges om forlængelse og udvidelse af eksisterende tilladelser til indvinding af råstoffer i området.

Da arealet er større end 25 ha. er projektet omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. I den forbindelse skal ansøger udarbejde en miljøkonsekvensrapport. Regionen skal fastlægge omfanget af miljøkonsekvensrapporten i et afgrænsningsnotat. Sagen skal dog først sendes i en bred offentlig høring hos berørte myndigheder og parter, så de kan komme med deres bemærkninger og forslag til afgrænsningen.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender, at sagen sendes i offentlig høring hos berørte myndigheder og parter samt, at der efterfølgende udarbejdes notat til afgrænsning af ansøgers miljøkonsekvensrapport.

Sagsfremstilling

Virksomheden JJ Grus A/S har søgt om tilladelse til indvinding af sand, grus og sten på et areal på ca. 50 ha ved Øster Doense i Mariagerfjord Kommune. Området ligger indenfor graveområde "Øster Doense" i Råstofplan 2020. Ansøger har indvundet råstoffer i området over en længere årrække, og har på nuværende tidspunkt tre aktive tilladelser til indvinding af råstoffer i området. De gældende tilladelser omfatter et areal på knap 25 ha og en årlig indvinding på 350.000 m³ sand, grus og sten.

Den nye ansøgning omfatter en udvidelse af området, hvor der i dag er tilladelse til indvinding af råstoffer. Det samlede område kommer dermed op på ca. 50 ha. Der søges om en årlig indvinding på op til 350.000 m³ over en 10-årig periode. Ansøger ønsker at efterbehandle området til naturformål med delvis tilplantning. Idet arealet er større end 25 ha, er projektet omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. I den forbindelse skal ansøger udarbejde en miljøkonsekvensrapport, der belyser projektets indvirkning på miljøet.

Ansøger skal i sin miljøkonsekvensrapport tage udgangspunkt i et afgrænsningsnotat som udarbejdes af Region Nordjylland. Afgrænsningsnotatet skal fastlægge hvilke oplysninger ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, og hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være. Før administrationen kan udarbejde afgrænsningsnotatet, skal sagen sendes i offentlig høring og hos myndigheder og berørte parter, så de kan komme med deres bemærkninger og forslag til afgrænsningsnotatet.

Den videre proces

Miljøvurderingen af et projekt som det ansøgte, er en længere proces hvor offentligheden og de berørte myndigheder høres flere gange. Sagen skal desuden forelægges politisk flere gange. Processen er kort skitseret herunder:

- Offentlig høring og høring af berørte myndigheder og parter
- Administrationen udarbejder endeligt afgrænsningsnotat
- Ansøger udarbejder miljøkonsekvensrapport
- Administrationen vurderer miljøkonsekvensrapport og udarbejder udkast til råstofftilladelse
- Politisk behandling af miljøkonsekvensrapport og udkast til tilladelse
- Miljøkonsekvensrapport og udkast til tilladelse sendes i høring i 8 uger
- Politisk behandling af tilladelse efter udløb af høring
- Offentliggørelse af tilladelse med 4 ugers klagefrist

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. godkender at Administrationen sender ansøgningen i høring ved offentligheden og berørte myndigheder.

2. godkender at Administrationen efter høringsperiodens afslutning udarbejder notat til afgrænsning af ansøgers miljøkonsekvensrapport.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingerne.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Oversigtskort

Punkt 10: Orientering - status på støvsagen

1-35-71-2-1192-24

Resumé

På Udvalgsmødet vil administrationen give en status for de påbegyndte aktiviteter i støvsagen i forbindelse med indvinding af kalk i Øster Uttrup.

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Administrationen vil på mødet give en status for følgende:

Støvmålinger

Der måles svæve- og nedfaldsstøv ved målestationen. Der måles på månedsbasis. Resultaterne for nedfaldsstøv fremlægges som et gennemsnit af den aktuelle måned. Placeringen af målestationen er uændret i forhold til de forrige år.

Der måles med bulkålere på fem forskellige steder i Øster Uttrup. Målingerne foretages for to uger ad gangen.

Måleprogrammet svarer til målingerne udført i 2023.

De første resultater fra støvmålingerne præsenteres på mødet.

Besigtigelser og havebesøg i Øster Uttrup

Administrationen påbegyndte besigtigelserne i april. De udføres på seks forskellige steder i byen, minimum én gang om ugen. Det svarer til proceduren for besigtigelserne i 2023.

Administrationen har i lighed med 2023 indbudt borgerne i Øster Uttrup til at tilmelde sig havebesøg. I 2023 ønskede 19 adresser sig havebesøg. I 2024 er der seks adresser som ønsker havebesøg.

Henvendelser fra borgere i Øster Uttrup

På mødet præsenterer administrationen antallet af henvendelser siden april og frem til nu.

Tilsyn på virksomheden

Administrationen udfører tilsyn på virksomheden hver måned.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 11: B: Beslutning - Tilladelse til råstofindvinding i gaveområde Skatskov, Vesthimmerlands Kommune

1-35-71-2-1557-24

Resumé

Himmerlands Betongenbrug ApS har søgt om tilladelse til indvinding af sand, grus og sten på en del af matr.nr. 3ad Testrup By, Testrup i Vesthimmerlands Kommune.

Region Nordjylland meddelte i august 2022 tilladelse til råstofindvinding på arealet, men afgørelsen blev påklaget. I august 2023 ophævede Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelsen, og hjemviste sagen til fornyet behandling. Administrationen har foretaget en fornyet behandling af ansøgningen, og har udarbejdet et udkast til tilladelse til en årlig indvinding af op til 20.000 m³ sand, grus og sten i en 10-årig periode.

Administrationen indstiller til Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtigt Udvikling, at udkast til tilladelse sendes i 4 ugers høring. Der meddeles tilladelse til indvinding indenfor graveområdet efter høringsperiodens afslutning, såfremt der ikke indkommer bemærkninger, der er væsentlige for sagens behandling.

Sagsfremstilling

Himmerlands Betongenbrug ApS søgte den 4. december 2020 om tilladelse til indvinding af sand, grus og sten på en del af matr.nr. 3ad Testrup By, Testrup, Højslev Møllevej 78, 9620 Aalestrup i Vesthimmerlands Kommune. Det ansøgte areal var beliggende indenfor graveområdet Skatskov i Råstofplan 2016, som var gældende på ansøgningstidspunktet. Ansøgningen behandles derfor efter Råstofplan 2016. Området blev udtaget som graveområde i Råstofplan 2020, men er igen medtaget som graveområde i forslaget til Råstofplan 2024.

Der søges om en årlig indvinding på op til 20.000 m³ sand, grus og sten over en 10-årig periode. Det ansøgte areal udgør ca. 0,23 ha. Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding ned til kote 19 m DVR 90, svarende til ca. 15-18 meter under terræn og ca. 2 meter over grundvandsspejlet. Der er ansøgt om driftstider for indvinding af råstoffer på hverdage fra kl. 07:00 til kl. 18.00 og udlevering af råstoffer fra kl. 06.00 til kl. 18.00, og driftstider på lørdage fra kl. 07.00 til kl. 14.00.

Det ansøgte areal skal efterbehandles natur, herunder evt. tilplantning med skov.

Ansøgningsmaterialet og regionens udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven har været i høring i perioden fra den 8. april 2021 til den 6. maj 2021. Regionen modtog ét høringssvar fra Vesthimmerlands Kommune, som i deres høringssvar gjorde opmærksom på, at det ansøgte areal var kortlagt på vidensniveau 1 efter jordforureningsloven. Ansøger har efterfølgende fået foretaget en forureningsundersøgelse af arealet, hvor der ikke blev konstateret tegn på forurening. Det ansøgte areal er derfor blevet udtaget af kortlægningen. Høringssvaret fremgår i sin helhed af udkast til råstof tilladelse (bilag 2).

Administrationen meddelte den 31. marts 2022 afgørelse efter miljøvurderingsloven. Det er administrationens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet. Projektet er dermed ikke omfattet af krav om miljøvurdering.

Den 12. august 2022 meddelte administrationen tilladelse til indvinding af sand, grus og sten på det ansøgte areal. Afgørelsen blev efterfølgende påklaget af Danmarks Naturfredningsforening. Den 29. august 2023 ophævede Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelsen, og hjemviste sagen til fornyet behandling. Afgørelsen blev ophævet med den begrundelse, at der ikke var foretaget en tilstrækkelig undersøgelse for bilag IV-arter (særlig markfirben).

Administrationen har efterfølgende genoptaget sagen til fornyet behandling. Administrationen har i løbet af maj 2024 foretaget tre besigtigelser af projektarealet, med henblik på at undersøge arealet for markfirben og andre bilag IV-arter. Under besigtigelserne blev der ikke observeret markfirben på hverken det ansøgte areal på matr.nr. 3ad Testrup By, Testrup, eller på de tilstødende naturarealer på matr.nr. 4e og 4d Testrup By, Testrup. På baggrund af besigtigelserne, vurderes det, at det ansøgte areal på matr.nr. 3ad ikke er et yngle- eller rasteområde for markfirben eller andre bilag IV-arter.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

- beslutter, at administrationen sender udkast til tilladelse til råstofindvinding i høring i 4 uger.
- beslutter, at administrationen efter høringsperiodens afslutning meddeler tilladelse til råstofindvinding, såfremt der ikke indkommer bemærkninger, der er væsentlige for sagens behandling.

Beslutning

Et flertal af Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingerne.

Et mindretal bestående af Susanne Flydtkjær (Ø) kunne ikke godkende indstillingerne, idet hun fremførte, at graveområdet ligger meget tæt på flere områder med § 3 beskyttet natur samt i område med drikkevandsinteresser.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Oversigtskort

Bilag 2 - Udkast til tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding

Punkt 12: Orientering

1-01-81-4-24

Beslutning

Indvielse af biodiverse haver i Psykiatrien i Brønderslev

Som led i budget 2023 blev der bevilget penge til biodiversitet – herunder til biodiverse have i Psykiatrien i Brønderslev. Haverne indvies i begyndelsen af efteråret 2024, og udvalget inviteres.

Molermøde på Mors

Den 24. september 2024 er der molermøde på Mors. Sekretariatet sender invitationen til udvalget.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 13: Eventuelt

1-01-81-4-24

Beslutning

Intet.

Ole Stavad (A), Helena Palsgaard (V) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 14: Underskrift af mødeprotokol

1-01-81-4-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.